

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Роздільнянської міської ради
Одеської області
16 грудня 2021 року
№[2223-VIII](#)

ПРОГРАМА
з локалізації та ліквідації амброзії
полиноистої на території Роздільнянської
міської територіальної громади на 2022-2024
роки

м. Роздільна 2021

ЗМІСТ

1. Паспорт програми
2. Склад проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом розроблення та виконання програми.
3. Мета програми
4. Шляхи і засоби розв'язання проблеми
5. Перелік заходів до програми
6. Обсяги та джерела фінансування програми
7. Строки та етапи виконання програми
8. Контроль за виконанням заходів програми
9. Очікувані результати виконання програми

ПАСПОРТ

Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території
Роздільнянської міської територіальної громади на 2022-2024 роки

1.	Назва програми	Програма з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Роздільнянської міської територіальної громади протягом 2022-2024 роки.
2.	Ініціатор розроблення програми	Виконавчий комітет Роздільнянської міської ради, управління житлово-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради
3.	Підстава для розроблення програми	Закон України: «Про карантин рослин» , «Про захист рослин» , «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»
4.	Розробник програми	Управління житлово-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради
5.	Співрозробник Програми	-
6.	Відповідальний виконавець Програми	Управління житлово-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради
7.	Організації співвиконавці Програми	КП «Роздільнянський міський водоканал», КП «Виноградарське, КП «Мрія»
8.	Мета	Зменшення негативних наслідків від амброзії полинолистої, ліквідація карантинного бур'яну на території Роздільнянської міської територіальної громади протягом 2022-2024 років
9.	Термін реалізації Програми	2022-2024 рр.
10.	Загальний обсяг фінансування, необхідного для реалізації програми, всього:	300 тис. грн
	у тому числі:	
10.1	Коштів Державного бюджету	-
10.2	Кошти місцевого бюджету	300 тис. грн
10.3	коштів інших джерел	-
11.	Очікувані результати виконання програми	Зменшити площі, засмічені амброзією полинолистою до повної ліквідації, покращити фітосанітарний та естетичний стан території громади, зменшити кількість випадків захворювання на алергію серед населення, підвищити продуктивність праці людей, схильних до алергічних захворювань, знизити вплив алергенів на здоров'я дітей – найбільш вразливих до впливу алергенів.
12.	Контроль за виконання Програми	Виконавчий комітет Роздільнянської міської ради, управління житлово-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради, постійна комісія з питань житлово-комунального господарства, управління комунальною власністю, благоустрою, екології, транспорту та підприємництва, та комісія з питань планування бюджету фінансування і управління комунальною власністю, реалізації державної регуляторної політики

1. СКЛАД ПРОБЛЕМИ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ ШЛЯХОМ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia*L) – один із найбільш небезпечних в Україні карантинних бур'янів-алергенів, який за 75 років пройшов усі етапи експансії: первинного проникнення, розселення та наступної натуралізації.

Через засміченість понад 70% ландшафтів України амброзією полинолистою кількість алергічних захворювань серед наших співгромадян, викликаних саме цією рослиною, постійно зростає.

Причиною швидкого поширення амброзії полинолистої у місті є те, що цей вид має ряд біологічних особливостей, до яких належать:

- висока насіннева продуктивність до 100 тис. штук з однієї рослини;
- насіння молочної та воскової стиглості здатне дозрівати і давати повноцінні сходи, зберігаючи життєздатність протягом 40 років, чим утворюється значний за обсягом запас насіння у ґрунті;
- накопичення насіння в ґрунті;
- рослина має потужну кореневу систему, що проникає вглиб до 4 метрів;
- здатність рослин витримувати довготривале підтоплення – до 2 тижнів;
- рослині властива висока регенераційна здатність, після скошування амброзія здатна давати від залишків стебла нові паростки, які утворюють суцвіття і формують життєздатне насіння;
- пластичність та висока адаптаційна здатність виду щодо температури, запасів вологи.

Розвиваючи велику надземну вегетативну масу, амброзія полинолиста здатна пригнічувати і витіснити культурні рослини.

При великому забур'яненні надмірно висушуються й виснажуються ґрунти.

Дослідження показують, що на утворення однієї тони сухої речовини амброзія полинолиста виносить з ґрунту 115,5 кг. азоту, 1,5 кг. Фосфору, а також близько 950 тон води.

Амброзія полинолиста засмічує вулиці та прибудинкові території, узбіччя доріг, пляжно-паркову зону, пустирі, створює неестетичний, занедбаний вигляд територій парків, скверів та інших зон міста.

Крім швидкого впливу на культурні рослини, негативно впливає на здоров'я людини. Пилок рослин з роду амброзія є сильним алергеном і викликає алергічні захворювання (бронхіальна астма, алергічний реніт, atopічний дерматит, контактні дерматити). У фазі цвітіння амброзія видаляє велику кількість сапоніну, що викликає алергію у багатьох людей. У пилку містяться особливі білки-антигени Є і К, які проникають через слизову оболонку верхніх дихальних шляхів людини. При попаданні пилкового зерна на слизову оболонку білки надходять у кров та лімфу. У результаті розвивається нежить, сльозотеча, задишка, відчувається головний біль, підвищується температура, pojawiaються напади бронхіальної астми і втрачається працездатність. Амброзія видаляє ефірні масла (камфора, борнеол, пенен, гераніол, терпін та ін.), що викликають головний біль.

Алергени містяться також в насінні та листі амброзії, що можуть викликати дерматити у людей.

Вітчизняна та іноземні статистики засвідчують, що вияви захворювань населення на пилковий поліноз щороку частішають. За даними Всесвітньої організації здоров'я, кожен п'ятий житель планети, у тому числі і в Україні, хворіє на алергічні захворювання або має минулі симптоми алергії. На жаль, нині не існує універсальних фармакологічних препаратів для профілактики та захисту здоров'я людей від алергії на амброзію полинолисту.

Враховуючи біологічні особливості амброзії та умови населеного пункту, для ефективної боротьби запровадити в Роздільнянській міській територіальній громаді одночасне та систематичне комплексне застосування дієвих методів та соціальних заходів, направлених на усвідомлення кожного громадянина масштабів шкоди чинності амброзії полинолистої. Затвердження міської програми та виділення коштів для проведення

боротьби з амброзією полинолистою за рахунок коштів місцевого бюджету дасть можливість вирішити дану проблему.

2. МЕТА ПРОГРАМИ

Основна мета програми – зменшення негативних наслідків від амброзії полинолистої, ліквідація карантинного бур'яну на території Роздільнянської міської територіальної громади протягом 2022-2024 років.

Впровадження комплексу дієвих заходів щодо виявлення та ліквідації вогнищ розповсюдження амброзії полинолистої протягом 2022-2024 р на території Роздільнянської міської територіальної громади :

- визначити шляхи розв'язання проблем, що постають при боротьбі з карантинними бур'янами у місті;
- організувати підприємства, організації та установи різних форм власності на території міста на виконання заходів боротьби з амброзією;
- приведення в належний фітосанітарний та естетичний стан території міста;
- поступове зменшення площ засмічення карантинним бур'яном;
- зменшення кількості захворювання на алергію серед населення.

3. ШЛЯХИ І ЗАСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

Враховуючи біологічні особливості амброзії полинолистої та умови населеного пункту, найдоцільнішим, оптимальним варіантом є комплекс заходів боротьби з бур'яном – об'єднання зусиль та знешкодження цієї небезпечної алергенної рослини з застосуванням механічного та фітоценотичного методів.

Кваліфіковане і ефективне здійснення заходів захисту проти амброзії полинолистої можливе лише на основі глибокого знання біологічних особливостей цього бур'яну та умов, що сприяють зниженню швидкості його розповсюдження.

Механічний метод боротьби – систематичне (3-4 рази) скошування рослин амброзії з початку вегетації (квітень-травень) до цвітіння (кінець липня – початок серпня) або виривання з корінням та їх знищення шляхом спалювання у спеціально призначених місцях або подрібненням з наступним захороненням решток.

Також можна використовувати так званий метод «провокації». Це висапування, або культивування ділянки з великою кількістю пророслої амброзії з кількарізовим боронуванням, або повторенням культивування чи висапування впродовж сезону з наступним осіннім засіванням травосумішами порушеної території.

Фітоценотичний метод – знищення амброзії на засмічених ділянках шляхом переорювання ґрунту з подрібненням рослинних решток та наступним висівом на цих ділянках багаторічних злаково-бобових травосумішей або газонних трав чи розстиланням газонних рулонів.

Штучне створення заростей багаторічних трав сприяє пригніченню осередків амброзії. Добре себе зарекомендувало застосування суміші багаторічних злакових трав з бобовими, які розростаючись на другий – третій рік, практично повністю витісняють амброзію з території. У зв'язку з тим, що багаторічні трави повільно ростуть в перший період вегетації, найбільш ефективним є поєднання попередньої обробки ґрунту для знищення вегетуючої амброзії з наступним посівом трав і травосумішей в оброблений ґрунт.

Підбір трав для посіву проводиться з урахуванням умов зони вирощування і умов міста.

Для ефективної боротьби з карантинними рослинами необхідно не тільки комплексне застосування механічного, біологічного і фітоценотичного методів, а й підвищення відповідальності за належне утримання земельних ділянок їх власниками та орендарями, прилеглої території – суб'єктів господарювання. Очищення власних земельних ділянок та прилеглих територій сприяє зменшенню площі розповсюдження карантинних рослин і зниженню їх негативного впливу на довкілля.

4. СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Програма складена на строк виконання 3 років з 2022 по 2024 роки.

5. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ ДО ПРОГРАМИ

Основні напрямки реалізації програми:

- забезпечення виконання та проведення організаційних заходів;
- виконання заходів щодо локалізації та ліквідації амброзії полинолистої в місцях її розповсюдження;
- оснащення комунального підприємства необхідною кількістю спецтехніки та обладнання для забезпечення ефективної боротьби з амброзією.

Перелік заходів програми наведений у додатку.

6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Фінансування карантинних (фітосанітарних) заходів програми здійснюється за рахунок місцевого бюджету, інших джерел не заборонених чинним законодавством України. Кошти, передбачені на реалізацію програми, використовуються на фінансування заходів щодо запобігання поширенню, локалізації та ліквідації амброзії полинолистої. Обсяги фінансування заходів програми, можуть коригуватися в залежності від змін, що вносяться до цієї програми.

7. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ

Контроль за виконанням цієї програми здійснює відділ благоустрою та екології Управління житлово-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради, постійна комісія з питань житлово-комунального господарства, управління комунальною власністю, благоустрою, екології, транспорту та підприємництва, та комісія з питань планування бюджету фінансування і управління комунальною власністю, реалізації державної регуляторної політики.

Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем програми є управління житлово-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради.

Контроль за використанням бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення виконання програми, здійснюється в порядку передбаченим чинним законодавством.

8. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Реалізація програми дасть можливість:

- зменшити площі, засмічені амброзією полинолистою до повної ліквідації;
- покращити фітосанітарний та естетичний стан території громади;
- зменшити кількість випадків захворювання на алергію серед населення;
- підвищити продуктивність праці людей, схильних до алергічних захворювань;
- знизити вплив алергенів на здоров'я дітей – найбільш вразливих до впливу алергенів.

**Напрями діяльності та заходи програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території
Роздільнянської міської територіальної громади на 2022-2024 роки**

№ з/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість) грн по рокам			Всього обсяги фінансування вартість гривень	Очікувані результати
					2022	2023	2024		
1	Висвітлення на інформаційних ресурсах виконання заходів щодо боротьби з карантинними рослинами	протягом 2022-2024 рр.	Управління житлового-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради	Міський бюджет	3000	3200	3400	9600	Покращення стану території загального користування ліквідації вогнищ розповсюдження амброзії полинолистої
2	Придбання захисного спецодягу	протягом 2022-2024 рр.	Управління житлового-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради	Міський бюджет	6000	6200	6400	18600	
3	Придбання гербіцидів та інших препаратів для боротьби з карантинними рослинами	протягом 2022-202 рр.	Управління житлового-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради	Міський бюджет	40000	40200	40400	120600	
4	Заходи з покосу карантинних рослин	Протягом 2022-2024 рр.	Управління житлового-комунального господарства та інфраструктури Роздільнянської міської ради	Міський бюджет	51000	50400	49800	151200	
ВСЬОГО:					100000	100000	100000	300000	

**Орієнтовний обсяг фінансового забезпечення
Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території
Роздільнянської міської територіальної громади на 2022-2024 роки**

Джерела фінансування	Роки виконання програми			Усього обсяг фінансування (тис. грн)
	2022	2023	2024	
Державний бюджет	0	0	0	0
Місцевий бюджет	100	100	100	300
Інші джерела	0	0	0	0
Всього:	100	100	100	300

Очікуванні результати виконання Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Роздільнянської міської територіальної громади на 2022-2024 роки

Найменування товару	Кількість			Ціна			Сума		
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Висвітлення на інформаційних ресурсах (листівка)	750	750	750	4	4,20	4,50	3000	3150	3375
Спецодяг для косіння	3	3	3	860	870	875	2580	2610	2625
черевики	3	3	3	600	600	640	1800	1800	1920
кепка	3	3	3	140	150	154	420	450	462
окуляри	3	3	3	100	110	116	300	330	348
респіратор	3	3	3	260	263	266	780	789	798
рукавиці	3	3	3	40	73	82	120	219	246
Гербіциди 20 л	10	10	10	4000	4020	4040	40 000	40200	40400
газонокосарка	3	3	3	8000	8050	7800	24 000	24150	23400
Ліска для газонокосарки	10	10	10	600	610	570	6000	6100	5700
диск для газонокосарки	3	3	3	7000	7050	6900	21 000	21150	20700